T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016/165
KARAR NO : 2016/532
KARAR TR : 28.11.2016

ÖZET: Davacı Üniversitenin, 12.06.2013 tarih ve C95616 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi'nde yer alan "Sigorta Primi İşverenHissesi Desteği'nin, revize edilen 25.06.2014 tarih ve D95616 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi'nde destek unsurları arasından çıkarılmasına ilişkin Ekonomi Bakanlığı işleminin iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.Ö. Üniversitesi
Vekilleri : Av. M.B.
Davalı : Ekonomi Bakanlığı

O L A Y : Davacı Üniversite vekili dava dilekçesinde özetle, Üniversitenin 12.6.2013 tarih ve C95616 sayılı Yatırım Teşvik Belgesinde yer alan "Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği'nin" revize edilen 25.6.2014 tarih ve D95616 sayılı Yatırım Teşvik Belgesinde destek unsurları arasından çıkarılmasına ilişkin Ekonomi Bakanlığı işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 14. İDARE MAHKEMESİ 4.11.2014 gün ve E:2014/1799, K:2014/1270 sayı ile, 5510 sayılı Yasa'nın 1., Ek 2. ve 101. maddelerinden söz ederek, olayda; uyuşmazlığın esasını, davacının sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanıp yararlanamayacağının oluşturduğu, bu konuya ilişkin hukuki düzenlemelerin ise 5510 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinde kurala bağlandığı; bu durumda; 5510 sayılı Kanun'da, Kanun'un Ek 2. maddesi kapsamındaki uyuşmazlıkların görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu yönünde aksine bir düzenlemeye yer verilmemiş olması karşısında, işbu davanın görüm ve çözümünde, yukarıda sözedilen Yasa hükümleri uyarınca adli yargının görevli olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı Üniversite vekili aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 5. İŞ MAHKEMESİ 7:10.2015 gün ve E:2015/82, K:2015/1276 sayı ile, 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddede sayılan ve 82 nci madde uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin Ekonomi Bakanlığınca karşılanacağının belirlendiği; somut olayda davalı Ekonomi Bakanlığı'nın davacı Üniversitenin 12/06/2013 tarihli yatırım teşvik belgesinde yer alan sigorta primi işveren hissesi desteğinin 25/06/2014 tarihli yatırım teşvik belgesinden çıkartılması yönündeki işleminin 5510 Sayılı Yasa'nın uygulanmasından kaynaklanan bir işlem olmayıp idari bir işlem olduğu; bu durumda dava konusu uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargının görev alanına girdiği, davanın İdare Mahkemelerinde görülmesi gerektiğinden 6100 sayılı Yasanın 114/1-b maddesi uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddi gerektiği kanaatine varıldığı gerekçesiyle davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı Üniversite vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğu önesürülen görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.11.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Davacı Üniversitenin, 12.06.2013 tarih ve C95616 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi'nde yer alan "Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği'nin, revize edilen 25.06.2014 tarih ve D95616 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi'nde destek unsurları arasından çıkarılmasına ilişkin Ekonomi Bakanlığı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 1. maddesinde, bu Kanunun amacının, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak, bu sigortalardan yararlanacak kişileri

ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek, sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiş; Ek 2. maddede, "Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla istihdam edilen sigortalılar için, 81 inci maddede sayılan ve 82 nci madde uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin; işveren hisselerinin tamamına veya Bakanlar Kurulunca istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Bakanlar Kurulu ayrıca Ekonomi Bakanlığınca karşılanacak tutarın uygulama süresini, karşılama oranım ve kapsamını; yatırımın sektörü, büyüklüğü ve bulunduğu illere göre farklılaştırmaya yetkilidir.

Primlerin Ekonomi Bakanlığınca karşılanabilmesi için işverenlerce, çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Kuruma verilmesi ve Ekonomi Bakanlığınca karşılanmayan tutarın yasal süresi içinde ödenmiş olması şarttır.

Bu madde hükümleri, 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Ekonomi Bakanlığınca karşılanan prim tutarları işverenler bakımından gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde, çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi halinde işverenler bir yıl süreyle bu maddeyle sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu madde kapsamındaki teşvikten yersiz olarak faydalanıldığının tespiti halinde işverenden yararlanılan teşvik tutarı gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte tahsil edilir. Ayrıca, işyerinde sigortalının fiilen çalışmadığı halde bildirildiğinin tespit edilmesi halinde işveren hakkında Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ekonomi Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir." hükmüne yer verilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun, "Prim oranları ve Devlet katkısı" başlıklı 81.maddesinde; " Bu Kanun gereğince alınacak sigorta prim oranları aşağıdaki şekildedir:

a) Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i işveren hissesidir.

b) (Değişik: 17/4/2008-5754/48 md.) Bu Kanunda belirtilen fiilî hizmet süresi zammı uygulanan işlerde 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;

(…)

ı) (Ek: 15/5/2008-5763/24 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin, bu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermeleri, sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması şarttır.(…)" hükmüne;

"Prim belgeleri ve işyeri kayıtları" başlıklı 86.maddesinde; "İşveren bir ay içinde 4 üncü ve 5 inci maddeye tâbi çalıştırdığı sigortalıların ve sosyal güvenlik destek primine tâbi sigortalıların;

a) Ad ve soyadlarını, T.C. kimlik numaralarını,

b) 80 inci maddeye göre hesaplanacak prime esas kazançlarını,

c) Prim ödeme gün sayıları ile prim tutarlarını,

gösteren ve örneği Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenen asıl veya ek aylık prim ve hizmet belgesini, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındakiler için en geç Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar, diğer sigortalılar için ise ait olduğu ayı takip eden ayda Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma vermekle veya sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu sigortalı çalıştırmaya son verdiği tarihten itibaren, onbeş gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

İşveren, işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı takip eden yıl başından başlamak üzere on yıl süreyle, kamu idareleri otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflâs idaresi memurları ise görevleri süresince, saklamak ve Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde onbeş gün içinde ibraz etmek zorundadır.

İşverenin, sigortalıyı, 4857 sayılı İş Kanununun 7 nci maddesine göre başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi halinde, sigortalıyı devir alan, geçici iş ilişkisi süresine ilişkin birinci fıkrada belirtilen belgelerin aynı süre içinde işverene ait işyerinden Kuruma verilmesinden, işveren ile birlikte müteselsilen sorumludur.

Ay içinde bazı işgünlerinde çalıştırılmadığı ve ücret ödenmediği beyan edilen sigortalıların, otuz günden az çalıştıklarını ispatlayan belgelerin işverence ilgili aya ait aylık prim ve hizmet belgesine eklenmesi şarttır. (Değişik ikinci cümle: 13/2/2011-6111/40 md.) Kurumca belirlenen işyerlerinde bu şart aranmaz.

Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin aylık prim ve hizmet belgesinin verilmesi gereken süre içinde Kuruma verilmemesi veya verilen bilgi ve belgelerin Kurumca geçerli sayılmaması halinde, otuz günden az bildirilen sürelere ait aylık prim ve hizmet belgesi Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı primler, bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

(Mülga altıncı fikra: 13/2/2011-6111/40 md.)

(Değişik yedinci fikra: 17/4/2008-5754/50 md.) Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı anlaşılan sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir. İşveren, bu maddeye göre tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz, takibi durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde, 88 inci ve 89 uncu maddelerin prim borcuna ilişkin hükümleri uygulanır.

(Ek fikra: 17/4/2008-5754/50 md.) Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca işyerinde fiilen yapılan tespitlerden ve kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden kayıt ve belgelere dayanmaksızın çalıştığı belirlendiği halde, hizmetlerinin veya prime esas kazançlarının Kuruma bildirilmediği anlaşılan veya eksik bildirildiği tespit edilen sigortalıların geriye yönelik hizmetlerinin veya prime esas kazançlarının, en fazla tespitin yapıldığı tarihten geriye yönelik bir yıllık süreye ilişkin kısmı dikkate alınır.

Aylık prim ve hizmet belgesi işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş yıl içerisinde iş mahkemesine başvurarak, alacakları ilâm ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları dikkate alınır.

Sigortalının çalıştığı bir veya birden fazla işte, bu Kanunda yazılı şartları yerine getirmiş olmasına rağmen, kendisi için verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinin işveren tarafından verilmediği veya verilen aylık prim ve hizmet belgesinde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli ödemeler yapılır.

Bu maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde, 102 nci maddeye göre işlem yapılır.

Kamu idarelerinde işyerinin özelliği nedeniyle prim belgelerinin farklı sürelerde verilme zamanını belirlemeye, Kurum yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar ile belgelerin içerik ve şekli, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." hükmüne; aynı Kanunun "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101.maddesinde ise; "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Davalı idare davacıya ait yatırım teşvik belgesinde "Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğini" 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun sigorta primi işveren hissesi desteğine dayanak teşkil eden ve 31.5.2012 tarih ve 6322 sayılı Kanunun 32. maddesiyle değişik Ek.2 maddesinde; bu madde hükümlerinin 5335 sayılı Kanunun 30/2 kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri hakkında uygulanamayacağını, vakıf yüksek öğretim kurumlarının da bu kurumlar kapsamına girdiği sebebiyle Üniversitenin 12.6.2013 tarihli C95616 numaralı "Yatırım Teşvik Belgesi"nde yer alan "Sigorta primi işveren hissesi desteği", 25.6.2014 tarihli belgesinden çıkarıldığı yönündeki işlemi tesis ettiği, davacı Üniversitenin de bu işlemin iptali istemiyle dava açtığı anlaşılmıştır.

Sigorta primi işveren hissesi desteğinin ilgili Kanun ve kararlar çerçevesinde Bölgesel, Büyük Ölçekli ve Stratejik Teşvik uygulamaları kapsamında yer alan ve ilgili hükümlerde belirtilen şartları sağlayan yatırımlar için yatırım teşvik belgelerinde öngörülen bir destek unsuru olduğu; sigorta primi işveren hissesi desteği uygulaması, yatırım teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapılmasını müteakip başladığı; sözkonusu destek kapsamında yeni yatırımlarda, teşvik belgesi kapsamında gerçekleşen yatırımla sağlanan istihdam için, diğer yatırım cinslerinde ise yatırım teşvik belgesi düzenlenmesinden önceki dönemde kayıtlı mevcut istihdama teşvik belgesine konu yatırım ile ilave edilen istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlık bütçesinden karşılandığı görülmektedir.

Olayda, 5510 Sayılı Kanun kapsamında davacı üniversitenin prim desteğinin kesilmesinin söz konusu olduğu gözetildiğinde, söz konusu Yasa'nın uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlığa bakmakla adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle Ankara 5. İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 5. İş Mahkemesince verilen 7.10.2015 gün ve E:2015/82, K:2015/1276 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.11.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN